

um Lánasjóð sveitarfélaga.

(Lagt fyrir Alþingi á 86. löggjafarþingi, 1965—66.)

1. gr.

Stofna skal Lánasjóð sveitarfélaga. Sjóðurinn er sjálfstæð stofnun, sameign allra sveitarfélaga á Íslandi, en þau bera þó ekki ábyrgð á skuldbindingum hans umfram hin árlegu tillög sín til sjóðsins. Sjóðurinn lýtur sérstakri stjórn, sbr. 3. gr. laga þessara, og starfar undir yfirumsjón ríkisstjórnarinnar.

2. gr.

Hlutverk Lánasjóðs sveitarfélaga er:

1. Að veita sveitarfélögum stofnlán til nauðsynlegra framkvæmda eða fjárfestinga, sem eru svo kostnaðarsamar, að fjár til þeirra verði ekki aflað af tekjum sveitarfélagsins, nema á löngum tíma. Enn fremur að aðstoða sveitarfélög við öflun stofnlána og hafa milligöngu um töku þeirra.
2. Að annast samninga við lánastofnanir um bætt lánakjör sveitarfélaga, sem búa við óhagstæð lánakjör og óska aðstoðar sjóðsins í þessu skyni, eða veita þeim, eftir því sem fært er, lán til greiðslu óhagstæðra lána, ef samningar takast ekki um bætt lánakjör við hlutaðeigandi lánastofnanir.
3. Að aðstoða sveitarfélög við útvegum nauðsynlegra rekstrarlána hjá bönkum og sparisjóðum.
4. Að stuðla að því að sveitarfélögin verði traustir og skilvísir lántakendur, sem þurfi ekki að setja tryggingar fyrir lánnum, sem þeim eru veitt, nema sérstaklega standi á.

3. gr.

Stjórn Lánasjóðs sveitarfélaga skipa fimm menn valdir eins og hér segir: Fulltrúaráð Sambands íslenzkra sveitarfélaga kýs fjóra menn í stjórnina, en ráðherra skipar einn mann og er hann formaður stjórnarinnar. Varamenn skulu vera jafn margir og valdir með sama hætti.

Kjörtímabil stjórnarinnar er fjögur ár.

4. gr.

Stjórn sjóðsins tekur ákvarðanir um allar lánveitingar úr sjóðnum og önnur verkefni sjóðsins, samkvæmt 2. gr. laga þessara.

Hún ræður sjóðnum framkvæmdastjóra, sem annast bókhald fyrir sjóðinn og daglega afgreiðslu á vegum hans eftir nánari fyrirmælum stjórnarinnar. Samþykki stjórnarinnar þarf fyrir ráðningu aðstoðarfólks. Hún ákveður laun starfsfólks í samræmi við launagreiðslur starfsmanna ríkisins, eftir því sem við getur átt.

Stjórninni er heimilt að semja við stjórn Bjargráðasjóðs Íslands um sameiginlega framkvæmdastjórn og afgreiðslu fyrir Lánasjóð sveitarfélaga og Bjargráðasjóð Íslands.

Ráðherra ákveður þóknun til stjórnarnefndarmanna fyrir störf þeirra. Allur kostnaður við rekstur sjóðsins greiðist úr sjóðnum.

5. gr.

Ráðstöfunarfé Lánasjóðs sveitarfélaga er sem hér segir:

- a. Árlegt framlag úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga að fjárhæð 15 millj. kr.
- b. Árlegt framlag úr ríkissjóði, samkvæmt ákvörðun fjárlaga hverju sinni.
- c. Árlegt lán úr Framkvæmdasjóði Íslands.
- d. Aðrar lántökur.

e. Afborganir og rekstrartekjur.

Framlag Jöfnunarsjóðs greiðist þannig: þriðjungur fyrir 1. maí, þriðjungur fyrir 1. september og eftirstöðvarnar fyrir 1. desember.

6. gr.

Til þess að afla sjóðnum lánsfjár, samkv. c- og d-lið 5. gr. er stjórn hans heimilt að gefa út skuldabréf fyrir hönd sjóðsins. Samanlagðar skuldbindingar sjóðsins vegna útgáfu verðbréfa svo og ábyrgða, samkv. 10. gr., mega ekki nema hærri fjárhæð en þrefaldri hreinni eign hans á hverjum tíma. Ráðherra ákveður afborganir og vaxtakjör og gerð verðbréfa þessara í samráði við stjórn Seðlabanka Íslands, að fengnum tillögum sjóðsstjórnarinnar.

7. gr.

Nú hyggst sveitarfélag sækja um lán úr sjóðnum, samkvæmt 2. gr. 1.--2. tl., og skal það þá senda bráðabirgðaáætlun um lánsfjárþörf sína á næsta ári til sjóðsstjórnar fyrir 30. september, en endanleg umsókn ásamt gögnum þeim, sem um ræðir í 8. gr., skal send fyrir 31. janúar ár hvert.

Nú hrekkur ráðstöfunarfé sjóðsins, sbr. 5.—6. gr., ekki til þess að greiða úr lánþörfinni samkvæmt áætlun sjóðsstjórnar, og skal stjórnin þá beita sér fyrir útvegum þess fjármagns, sem á vantar, í samráði við ráðherra og stjórn Seðlabanka Íslands.

8. gr.

Sjóðsstjórnin lætur gera eyðublöð undir umsóknir um lán og aðra þá aðstoð, sem um ræðir í 2. gr. laga þessara.

Umsókn til sjóðsstjórnar skulu fylgja eftirtalin gögn:

1. Ársreikningar sveitarfélagsins fyrir síðasta reikningsár, ef fullgerðir eru, annars reikningar næstsíðasta reikningsárs.
2. Fjárhagsáætlun sveitarfélagsins fyrir yfirstandandi ár.
3. Kostnaðaráætlun vegna þeirra framkvæmda eða fjárfestinga, sem um ræðir í 2. gr. 1. tl., eða greinargerð um óhagstæð lán, sbr. 2. gr. 2. tl., eða greinargerð um rekstrarlánþörf, sbr. 2. gr. 3. tl., allt eftir því sem við á.
4. Aðrar þær upplýsingar, sem sveitarstjórn telur skipta máli í sambandi við umsóknina.

9. gr.

Skilyrði fyrir því, að lán verði veitt úr Lánasjóði sveitarfélaga, eru þessi:

1. Að ársreikningar sveitarfélagsins hafi verið gerðir samkvæmt ákvæðum sveitarstjórnarlaga nr. 58/1961.
2. Að fjárhagsáætlun sveitarfélagsins hafi verið gerð samkvæmt sömu lögum.
3. Að umsækjandi sé ekki í vanskilum við sjóðinn vegna eldri lána, sem veitt hafa verið.
4. Að fjárhagur sveitarfélagsins sé, að dómi sjóðsstjórnar, svo traustur, að telja megí vísa greiðslu afborgana og vaxta á umsömdum tíma, ella verði sett trygging fyrir láninu, sem sjóðsstjórn metur gilda.
5. Að sveitarfélaginu sé að dómi sjóðsstjórnar nauðsyn á umbeðnu láni að nokkru eða öllu leyti vegna framkvæmda, sem gera þarf í sambandi við þau verkefni, sem sveitarfélagið annast samkv. 10. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 58/1961, staflíðum A. og B. a., ef um er að ræða lán, samkv. 2. gr. 1. tl. þessara laga.
6. Önnur þau skilyrði, sem sjóðsstjórn kann að setja fyrir lánveitingunni.

10. gr.

Lánasjóði sveitarfélaga er heimilt að takast á hendur sjálfsskuldarábyrgð á rekstrarlánnum sveitarfélaga, sbr. 2. gr. 3. tl., og á lánnum sveitarfélaga til þess að greiða fyrir þéttum lánskjörum, sbr. 2. gr. 2. tl., enda hafi hlutaðeigandi sveitarfélag þá ætíð sett tryggingu vegna ábyrgðarinnar, sem sjóðsstjórnin metur gilda, sbr. 9. gr. 4. tl.

Fjárhæð þeirra ábyrgða, sem sjóðsstjórnin tekst á hendur vegna rekstrarlána sveitarfélaga, skal háð því, hve mikið sjóðurinn á í handbæru fé. Nánari ákvæði um hlutfallið á milli handbærs fjár og samanlagðra rekstrarlánaábyrgða setur ráðherra.

11. gr.

Ríkisstjórnin ákveður vexti af lánum sjóðsins í samráði við Seðlabanka Íslands. Fjárhæð stofnlána má vera allt að 75% af áætluðu kostnaðarverði hlutaðeigandi framkvæmda, sem sveitarsjóði er ætlað að leggja fram.

Sjóðsstjórnin ákveður lánstíma í hverju einstöku tilfalli, en lánstími má þó aldrei vera lengri en 20 ár.

12. gr.

Til þess að standast kostnað af rekstri sjóðsins ber sveitarfélögunum að greiða til sjóðsins eftirtalin gjöld:

1. Lántökugjald, er vera skal 1% af lánsfjárhæð þeirra lána, sem sjóðurinn veitir.
2. Gjald vegna ábyrgða þeirra, sem sjóðurinn tekst á hendur samkvæmt 10. gr. og vera skal ½% af hverri ábyrgðarfjárhæð.

Gjöld samkvæmt grein þessari skulu greidd um leið og lán er afgreitt eða ábyrgð veitt.

13. gr.

Nú vanrækir sveitarfélag greiðslu afborgana og vaxta af lánum úr sjóðnum á réttum gjalddaga, og getur ráðherra þá greitt vanskilin af framlagi hlutaðeigandi sveitarfélags úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga eftir því, sem til vinnst. Sama gildir um greiðslur, sem Lánasjóður sveitarfélaga kann að hafa innt af hendi vegna ábyrgða, sem hann hefur tekizt á hendur samkvæmt 10. gr.

14. gr.

Heimilt skal sveitarstjórnnum að koma til geymslu og varðveislu í Lánasjóði sveitarfélaga sjóðum, sem eru í eign eða umsjá sveitarfélaga, og fela honum að ávaxta þá og hafa á hendi reikningshald þeirra og afgreiðslu, ef um getur samizt.

15. gr.

Reikningsár Lánasjóðs sveitarfélaga er almanaksárið.

Ársreikningar sjóðsins skulu gerðir fyrir janúarlök ár hvert.

Fjármálaráðherra skipar tvo endurskoðendur til þess að endurskoða reikninga sjóðsins, annan án tilnefningar, og skal hann vera löggiltur, en hinn eftir tilnefningu stjórnar Sambands íslenskra sveitarfélaga. Skulu þeir hafa lokið endurskoðun reikninga sjóðsins fyrir marzlok ár hvert.

Að endurskoðun lokinni afgreiðir stjórn sjóðsins reikningana til félagsmálaráðherra, sem úrskurðar þá.

Reikninga sjóðsins skal birta í B-deild Stjórnartíðinda.

16. gr.

Ráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara að fengnum tillögum sjóðsstjórnar.

17. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1966.

Ákvæði til bráðabirgða.

Framlag Jöfnunarsjóðs greiðist í fyrsta sinn á árinu 1967.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Frumvarp það um lánasjóð sveitarfélaga, sem hér liggur fyrir, er í höfuðatriðum samhljóða frumvarpi því, sem flutt var á síðasta Alþingi, en varð þá ekki útrætt.

Aðalbreytingin er í því fólgin, að í þessu frumvarpi er ekki gert ráð fyrir ákveðnu framlagi til lánasjóðsins úr ríkissjóði. Í frumvarpinu sem flutt var í fyrra, var gert ráð fyrir 15 millj. kr. árlegu framlagi til sjóðsins úr ríkissjóði. Í þessu frumvarpi er hins vegar gert ráð fyrir framlagi úr ríkissjóði samkvæmt ákvörðun fjárlaga hverju sinni. Í samræmi við þessa breytingu er breyting á fyrstu grein frumvarpsins, en þar segir að sjóðurinn sé sameign allra sveitarfélaga á Íslandi. Í eldra frumvarpinu var gert ráð fyrir því, að sjóðurinn væri sameign ríkisins og sveitarfélaganna. Þá er í þessu frumvarpi gert ráð fyrir annarri skipun stjórnarinnar er gert var ráð fyrir í frumvarpinu frá í fyrra. Samkvæmt þessu frumvarpi kys fulltrúaráð Sambands íslenskra sveitarfélaga fjóra menn í stjórnina en ráðherra skipar einn mann og er hann jafnframt formaður stjórnarinnar. Í eldra frumvarpinu var gert ráð fyrir 7 manna stjórn, sem að nokkru var kosin af Alþingi. Ákvæði 6. gr. frumvarpsins um heimild sjóðsins til útgáfu skuldabréfa eru nokkuð rýmkuð frá því sem var í fyrra. Þykir nauðsyn vera til þess, vegna þess, að árlegar tekjur sjóðsins eru helmingi minni en ráð var fyrir gert í fyrra frumvarpinu. Ákvæði er í 14. gr. frumvarpsins sem ekki þarfnast skýringa. Að öðru leyti vísast til athugasemda við frumvarpið, sem flutt var í fyrra.

Frumvarpið er samið og flutt í þessu formi í samráði við stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga.